

Vyhodnotenie cvičenia Neptún 2014

Dňa 23.októbra 2014 zorganizoval Okresný úrad Trenčín v spolupráci s Okresným úradom Ilava a Okresným úradom Považská Bystrica cvičenie „Neptún 2014“. Témou cvičenia bola spolupráca krízového manažmentu okresných úradov Trenčín, Ilava a Považská Bystrica s vybranými mestami (Nemšová, Považská Bystrica) a obcami (Košeca, Plevník-Drienové) a vybranými objektmi (Ubytovňa Bahnovec Nemšová, Čerpacia stanica Nemšová, Slovzink Košeca, Plaváreň Považská Bystrica, Kaštieľ Orlové) pri riešení následkov havárie vodnej stavby Liptovská Mara.

Pre cvičenie boli stanovené nasledovné ciele:

- overiť reálnosť plánov varovania obyvateľstva a vyznenia osôb, orgánov a organizácií
- zdokonaľiť systém zasielania informácií a správ medzi cvičiacimi subjektmi
- zdokonaľiť činnosť a spoluprácu krízových manažmentov pri realizácii opatrení ochrany obyvateľstva a hospodárstva v ohrozených priestoroch
- overiť reálnosť vypracovaných povodňových plánov záchranných prác a plánov evakuácie s jej odborným zabezpečením

Cvičenie bolo zahájené prijatím správy na IZS Trenčín od dispečingu SVP o.z. Piešťany o vzniku mimoriadnej udalosti na vodnom diele Liptovská Mara. Po prevzatí informácie a jej overení boli vyznené cvičiace zložky – za OU Trenčín: OU Ilava, OU Považská Bystrica, mesto Nemšová, vedúca odboru KR OU Trenčín a prednosta OU Trenčín; za OU Ilava: Obec Košeca; za OU Považská Bystrica: Mesto Považská Bystrica, obec Plevník-Drienové; za mesto Nemšová: ubytovňa Bahnovec Nemšová a Čerpacia stanica Nemšová; za obec Košeca: Slovzink Košeca; za mesto Považská Bystrica: plaváreň Považská Bystrica a Kaštieľ Orlové.

Po overení informácie prednostovia okresných úradov zvolali krízové štáby a evakuačné komisie. Taktiež zasadali krízové štáby cvičiacich zložiek. Na týchto zasadnutiach boli členovia oboznámení so vzniknutou situáciou.

Okresný úrad Trenčín

Prednosta OU, ktorý je zároveň aj predseda KŠ vydal nevyhnutné príkazy na zabezpečenie opatrení evakuáciu obyvateľstva, zvierat, kultúrneho hnutelného majetku a nebezpečných látok z ohrozeného územia.

Zamestnanci služobnej pohotovosti prijímali hlásenia od KŠ OU TN, EVA komisie OU TN, mesta Nemšová, OU Ilava a OU Považská Bystrica.

Poriadkové a bezpečnostné zabezpečenie:

Na základe vyhlásenia evakuácie by Operačné stredisko VO KR PZ okamžite spohotovilo riaditeľov OR PZ a členov ich krízových štábov a začalo by plniť úlohy odborného zabezpečenia podľa spracovaného plánu - uzatvorenie ohrozeného územia, z ktorého sa vykonáva evakuácia, dohliadanie nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky,

regulácia pohybu motorových vozidiel na evakuačných trasách, zabránenie vzniku šírenia paniky.

Zdravotnícke zabezpečenie:

Lekár samosprávneho kraja by zabezpečil vyrozumenie zdravotníckych pracovníkov a permanentné spojenie s týmito pracovníkmi a vydal by príkazy k zdravotníckemu zabezpečeniu evakuácie vrátane handikepovaných osôb. Spoločne s lekármi by priebežne riešil vznikajúce medicínske problémy, napr. zabezpečenie hospitalizácie pre akútne stavy, možné úrazy a pod. Hygienické a protiepidemiologické opatrenia by riadili a vykonali Regionálne úrady verejného zdravotníctva Trenčín a Považská Bystrica. V evakuačnom zbernom stredisku základné protiepidemické opatrenia by sa vykonávali na odhalenie osôb akútne chorých a podozrivých z infekčného ochorenia. Organizačné a materiálne zabezpečenie tejto činnosti by vykonával príslušný lekár. V mieste ubytovania evakuovaných by sa praktickým lekárom vykonávali základné protiepidemické opatrenia v zmysle včasného odhalenia infekčného ochorenia na zabránenie šírenia infekčného ochorenia.

Veterinárne zabezpečenie:

Veterinárne zabezpečenie by bolo riadené po odbornej stránke riaditeľmi RVPS v spolupráci so zmluvnými veterinárnymi lekármi a v súčinnosti s úradnými veterinárnymi lekármi RVPS. Evakuáciu zvierat presunom zvierat z miesta chovu do miesta určenia by zabezpečil majiteľ poľnohospodárskeho objektu podľa spracovaného plánu evakuácie zvierat. Regionálne veterinárne a potravinové správy Trenčín a Púchov by upozornili dotknuté obce, poľnohospodárske subjekty, právnické a fyzické osoby zaoberajúce sa chovom hospodárskych a iných zvierat na plnenie veterinárneho opatrenia. V pásme ohrozenom haváriou by sa nenachádzali plemenné a vzácne zvieratá. Na mieste v chove pred evakuáciou by zmluvný veterinárny lekár, ktorý vykonáva preventívnu a liečebnú starostlivosť v chove a úradný veterinárny lekár RVPS vykonali posúdenie zdravotného stavu a spôsobilosti zvierat na evakuáciu, analýzu nákazovej situácie, posúdenie vhodnosti dopravných prostriedkov určených na evakuáciu HZ, evidenciu zvierat, vystavenie sprievodného dokladu na evakuáciu zvierat, evidenciu dopravných prostriedkov, kontrolu zdravotnej nezávadnosti krmív. Evakuácia spoločenských zvierat by bola realizovaná prednostne majiteľmi súkromnými vozidlami, ostatné by boli prepravené zmluvnými dopravnými prostriedkami spolu s držiteľmi do miesta určenia. V mieste určenia prítomní ZVL a ÚVL by vykonali posúdenie stavu evakuovaných spoločenských zvierat a dodržanie pohody zvierat, pokiaľ by to bolo možné, poskytnutie veterinárneho ošetrovania evakuovaným zvieratám a evidenciu o príjme zvierat. Po opadnutí povodňovej vlny by RVPS riadila v súčinnosti s obcou asanáciu územia obce od prípadných uhynutých zvierat cestou asanačnej spoločnosti.

Dopravné zabezpečenie:

Doprava evakuantov by bola zabezpečovaná v zmysle zmlúv o budúcich zmluvách SAD a.s. Trenčín a samevakuáciou. Okrem SAD, a.s. Trenčín by mohli byť na evakuáciu v prípade potreby použité i iné dopravné prostriedky na základe príkazu prednostu, primátora, starostu.

Ďalej by mohli byť využívané i autobusy prepravcov, ktorí sú zaregistrovaní v živnostenskom registri, ktorých predmetom činnosti je vnútroštátna nepravidelná autobusová doprava.

Na prepravu chorých by mohli byť v prípade potreby využité prostriedky dopravnej zdravotnej služby, záchranej zdravotnej služby, cestnej zdravotnej služby, záchranej služby - pomoc pri záchrane ľudských životov, zdoľávaní nehôd a havárií a pri odstraňovaní ich následkov, združenia zameraného na pomoc pri dopravných nehodách v regióne, pomoc pri živelných pohromách – Rescue a pod.

Zásobovacie zabezpečenie:

V zmysle platnej legislatívy by malo byť zabezpečované prostredníctvom obce, právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov, ktorých predmet podnikateľskej činnosti je prevádzkovanie stravovacích a ubytovacích zariadení alebo použitím opatrení hospodárskej mobilizácie. Okrem už vytipovaných ubytovacích a stravovacích zariadení by núdzové zásobovanie a ubytovanie muselo byť riešené na úrovni celej republiky – výpomocou od iných neohrozených občanov, okresov, z centrálnych skladov, nákupom v obchodných reťazcoch, z mobilizačných zásob, výpomocou z iných štátov. Okresný úrad Trenčín by mohol na základe vyžiadania poskytnúť plastovú nádrž na pitnú vodu s kapacitou 2000 litrov.

Členovia evakuačnej komisie Okresného úradu Trenčín sa zhostili úloh odborného zabezpečenia na dobrej úrovni a v zmysle spracovaných plánov odborného zabezpečenia. Realizácia presunu spoločenských zvierat na miesto určenia by však bola zložitá nielen z dôvodu prípustnosti evakuácie rôznych druhov zvierat (podľa Vyhlášky č. 123/2008 spoločenské zviera je pes, mačka, fretka, hlodavce, okrasné ryby a pod.) a ich vzájomnej znášanlivosti, ale aj napr. rôzna veľkosť, rôzna úroveň výcviku t.j. zvládnuteľnosť a tým okrem transportu vznikajú pomerne veľké nároky na prípravu primeraného umiestnenia a následnej starostlivosti.

Okres Trenčín

Čerpacia stanica Nemšová

Objekt sa nachádza v záplavovom území vodnej stavby Liptovská Mara. Čerpacia stanica Nemšová používa v technologickom procese pri úprave vody nebezpečnú látku chlór, ktorá sa nachádza v tlakových oceľových fľašiach o hmotnosti 50 kg. Max. množstvo nachádzajúce sa na objekte : 2 tlakové oceľové fľaše napojené + 4 x fľaša rezerva. Je to objekt bez trvalej obsluhy. V prípade zaplavenia čerpacej stanice odpojenie a odvoz fliaš s obsahom plynného chlóru bezpečným spôsobom na bezpečné miesto. Pri zaplavení uvedenej čerpacej stanice a vodného zdroja Nemšová, je možné zásobovanie obce zo zdroja Horné Srnie a postupne prepojenie aj na zdroj Dobrá

Objekt potvrdil príjem informácie z mesta Nemšová. Ďalej postupoval v zmysle plánu ochrany vypracovaným Trenčianskou vodohospodárskou spoločnosťou.

Ubytovňa Bahnovec

Ubytovňa Bahnovec je jedným z miest ubytovania evakuovaných osôb z mesta Nemšová. Ubytovacie zariadenie Bahnovec má kapacitu 30 lôžok, je zásobované z verejného vodovodu bez možnosti stravovania.

Okrem nadviazania spojenia bližšie informácie o priebehu príjmu a odbornom zabezpečení neboli zaslané.

Mesto Nemšová

Mesto Nemšová má dokumentáciu potrebnú k evakuácii v prípade havárie na vodnej stavbe Liptovská Mara vypracovanú v zmysle platnej legislatívy. Záplavovou vlnou by bola zasiahnutá časť k. ú. Nemšová – časť Strža. Mesto je povinné ubytovať a zabezpečiť všestrannú starostlivosť pre 1050 osôb z vlastného Mesta Nemšová a evakuovať 500 osôb do obce Horné Srnie. Počas cvičenia bola mestom nadviazaná súčinnosť s ubytovňou Bahnovec a čerpacou stanicou vody Nemšová. Mestom boli zasielané informácie o priebehu evakuácie až do ukončenia záchrannými prácami - vyrozumenie fyzických a právnických osôb, odovzdanie relácie v miestnom rozhlase, presun evakuovaných do priestorov určených na evakuáciu, bola zabezpečená ochrana evakuovaného priestoru, evakuovaným bola zabezpečená zdravotnícka starostlivosť, prísun teplého jedla. Krízový štáb a evakuačná komisia celý čas monitorovali situáciu. V priebehu evakuácie sa nevyskytli žiadne okolnosti narúčajúce jej priebeh.

Cvičenie iba čiastočne splnilo svoju úlohu. Z dôvodu nešťastne zvoleného termínu cvičenia /bližšie sa voľby do samospráv/ precvičenie si povinností zúčastnených osôb bolo pomerne chaotické a nie konkrétne.

Okresný úrad Ilava

V čase 8:50 hod. zasadal krízový štáb Okresného úradu v zložení 8 členov a bol oboznámený s vzniknutou mimoriadnou udalosťou a vyhlásenou mimoriadnou situáciou. Hlavnou úlohou krízového štábu bolo zosúladienie krízového štábu a evakuačnej komisie cvičiacej obce.

Prednosta Okresného úradu Ilava, ktorý je zároveň predseda krízového štábu vydal nevyhnutné príkazy na zabezpečenie opatrení evakuácie obyvateľov, zvierat, kultúrneho hnutel'ného majetku a evakuáciu nebezpečných látok z ohrozeného územia.

Zamestnanec odboru krízového riadenia zároveň prijímal hlásenia od krízového štábu cvičiacej obce v časoch: 8:50 hod., 9:10 hod., 11:55 hod., 13:00 hod.. Cvičiaci subjekt SloVZink, a.s., Košeca zasielal informácie krízovému štábu obce Košeca. Predkladanie správ bolo nepravideľné. Správy boli spracovávané krízovým štábom Okresného úradu Ilava a zasielané krízovému štábu okresného úradu v sídle kraja v časoch: 9:15 hod., 10:00 hod., 12:00 hod., 13:15 hod..

Medzi cvičiace subjekty Okresného úradu Ilava boli zaradené:

1. Obec Košeca – ohrozených 372 obyvateľov

2. Spoločnosť SlovZink, a.s., Košeca – ohrozených 5 zamestnancov.

Obec Košeca evakuovala obyvateľov z ohrozeného územia pešo v rámci obce do telocvične a Osvetovej besedy v Nozdroviciach. Evakuácia plemenných zvierat ani kultúrneho hnuťného majetku nebola potrebná, nakoľko sa na ohrozenom území nenachádzali.

Celkovo sa do “Cvičenia Neptún 2014“ za okres Ilava zapojilo 20 osôb – krízové štáby, evakuačné komisie, spoločnosť SlovZink, a.s. Okresný úrad Ilava hodnotí spoluprácu s cvičiacimi subjektmi kladne.

Riešenie úloh cvičiacimi

- obec Košeca riešila evakuáciu obyvateľov z ohrozeného územia
- spoločnosť SlovZink, a.s., Košeca riešila evakuáciu zamestnancov a odsun nebezpečnej látky (zinku) z ohrozeného územia

Požiadavky riešené krízovým štábom okresu

- požiadavka na psychologickú pomoc pre evakuovaných obyvateľov

Prínos cvičenia

- nácvik prijímania a overovania informácií a vyrozumienia dotknutého orgánu v prípade vzniku mimoriadnej udalosti
- preverenie dokumentácie zabezpečenia evakuácie
- precvičenie zasadnutia krízového štábu, evakuačnej komisie

Nedostatky cvičenia

- nedostatočne personálne zabezpečený odbor krízového riadenia Okresného úradu Ilava

Návrh riešeni

- dostatočne personálne zabezpečiť odbor krízového riadenia Okresného úradu Ilava

Okresný úrad Považská Bystrica

O 8:30 zasadal krízový štáb /11 členov/ okresného úradu, ktorý bol oboznámený s vzniknutou mimoriadnou udalosťou a vyhlásenou mimoriadnou situáciou. Svojou činnosťou koordinoval krízové štáby a evakuačné komisie cvičiacich subjektov.

Prednosta okresného úradu /predseda krízového štábu/ vydal „Príkazy pre zabezpečenie opatrení evakuácie obyvateľov, kultúrneho hnuťného majetku, zvierat a nebezpečných látok z predpokladaného ohrozeného územia. Ďalej prikázal členom krízového štábu aby zabezpečili silami a prostriedkami, /ktoré sú v ich kompetencii/ oblasť: bezpečnostnú, poriadkovú, dopravnú, zdravotnícku, epidemiologickú, veterinárnu a zásobovaciu /energetika, telekomunikácie a dodávka pitnej vody/ na zvládnutie mimoriadnej situácie. Súčasne boli prijímané zamestnancom odboru krízového riadenia /tajomník KŠ/ hlásenia

/8:15, 10:30, 12:00, 13:30/ od krízových štábov samosprávy. Ostatné cvičiace subjekty /MŠK Považská Bystrica - plaváreň a kaštieľ Orlové/ zasielali správy krízovému štábu mesta Považská Bystrica. Správy boli predkladané ako nepravidelné so zameraním na zasadnutie KŠ, varovanie obyvateľstva, dosiahnutia pohotovosti EVAK na začatie evakuácie a skončenie evakuácie. Uvedené správy boli spracované a vyhodnotené KŠ Okresného úradu Považská Bystrica a ďalej postúpené na KŠ OÚ v sídle kraja /8:30, 11:00, 12:30 a 14:00/.

Počty EVA osôb a miesta ubytovania

| | | |
|----|-------------------------|------|
| 1. | Mesto Považská Bystrica | 7240 |
| | v rámci mestských častí | 5960 |
| | do obce Brvnište | 470 |
| | do obce Papradno | 724 |
| | do obce Jasenica | 86 |
| 2. | Obec Plevník - Drienové | 855 |
| | v rámci obce | 700 |
| | do obce Vrchteplá | 55 |
| | do obce Kostolec | 52 |
| | do obce Záskanie | 48 |

Po vyhlásení mimoriadnej situácie /rozrušenie vodnej stavby Liptovská Mara/ bolo nutné zabezpečiť evakuovanie 8095 obyvateľov v rámci okresu Považská Bystrica. Spolu bolo zapojených 53 cvičiacich /KŠ, EVA komisie/. V globále môžeme snahu o splnenie cieľov tematického cvičenia „Neptún 2014“ v okrese Považská Bystrica u cvičiacej samosprávy a cvičiacich subjektov hodnotiť kladne. Z hľadiska včasnosti, pohotovosti a úrovne riešenia predpokladaných situácií je potrebné spomenúť zodpovedný prístup mesta Považská Bystrica, obce Plevník-Drienové ako aj obcí, ktoré prijímali evakuované osoby /Brvnište, Papradno, Jasenica, Vrchteplá, Kostolec a Záskanie/.

Riešenie úloh cvičiacimi

- MŠK Považská Bystrica - plaváreň riešila nebezpečenstvo kontaminácie nebezpečnou látkou odsunom do lokality, ktorá nebola ohrozená,
- kaštieľ Orlové a vyššie uvedené samosprávy prijímali evakuovaných,
- na evakuáciu hnutelných kultúrnych pamiatok a zvierat nebolo potrebné zabezpečovať dopravné prostriedky nakoľko Mestu Považská Bystrica na túto činnosť postačovali vlastné dopravné prostriedky.

Požiadavky riešené krízovým štábom okresného úradu

- zabezpečenie psychologickej pomoci evakuovaným bola vyriešená v rámci okresu,
- ako neodôvodnená bola vyhodnotená požiadavka na prikrývky pre mesto Považská Bystrica vzhľadom na to, že prikrývky sú súčasťou evakuačnej batožiny.

Požiadavka k riadiacemu orgánu

- určenie miesta likvidácie kadáverov /mrhovisko/,

Prínos cvičenia

- dospelo sa k novému poznatkom, ako nutnosti očkovania osôb, ktoré boli nasadené na dezinfekčné práce proti hepatitíde a zabezpečeniu oddeleného ubytovania pre matky s deťmi a pre mužov pri nemožnosti zabezpečenia hygienického štandardu,
- overenie systému postúpenia informácií a správ medzi samosprávou, okresným úradom a okresným úradom v sídle kraja,
- zdokonaľovanie činnosti KŠ a evakuačných komisií na všetkých stupňoch pri riešení následkov mimoriadnej udalosti,
- overenie reálnosti plánov odborného zabezpečenia evakuácie v okrese Považská Bystrica

Zistené nedostatky

- u Obce Plevník-Drienové je potrebné venovať tejto problematike väčšiu pozornosť,
- v súčasnosti je odbor krízového riadenia Okresného úradu Považská Bystrica z hľadiska personálneho obsadenia poddimenzovaný /2 zamestnanci/, čo by v prípade skutočnej mimoriadnej udalosti väčšieho charakteru bolo nepostačujúce na plnenie úloh.

Návrh opatrení

Vyriešiť doplnenie zamestnancov na odbore krízového riadenia.

Záver

Cvičením sa precvičilo prijímanie a overovanie informácií, hlásení, preverila sa dokumentácia plánov evakuácie a jej zabezpečenia. Hoci cvičiaci obdržali odporúčaný obsah dokumentácie, ich správy boli veľmi strohé, všeobecné, neobsahovali konkrétne údaje týkajúce sa evakuácie. Možno to bolo spôsobené nevhodnosťou zvoleného termínu cvičenia /blížiac sa voľby do samosprávy/. Iba možnosťou zriadenia evakuačnej komisie v zmysle vyhlášky vznikol chaos a najmä obce hoci evakuačnú komisie nemajú zriadenú, neustále ju uvádzajú vo svojich správach /keďže členovia evakuačnej komisie a krízového štábu sú vo veľkej miere tie isté osoby/.Bude potrebné na prípravách starostov venovať tomuto väčšiu pozornosť.

Okrem týchto problémov sa ukázali i niektoré nedostatky, s ktorými sa pri plánovaní evakuácie nepočítalo a bude potrebné ich doriešiť:

- zložitosť realizácie presunu spoločenských zvierat na miesto určenia - z dôvodu prípustnosti evakuácie rôznych druhov zvierat a ich vzájomnej znášanlivosti a napr. rôznej veľkosti, rôznej úrovne výcviku t.j. zvládnuteľnosti a tým okrem transportu vznikajú pomerne veľké nároky na prípravu primeraného umiestnenia a následnej starostlivosti,
- nutnosť očkovania osôb, ktoré boli nasadené na dezinfekčné práce proti hepatitíde,
- zabezpečenie oddeleného ubytovania pre matky s deťmi a pre mužov pri nemožnosti zabezpečenia hygienického štandardu,
- nedostatočne personálne zabezpečené odbory krízového riadenia.

V Trenčíne: 14.11.2014

Spracovala Ing. Vladislava Kyselicová